

Zivju ādu mīcēšana

FLAG: Esterbotena (Österbotten)
Ostrobotnija (Ostrobothnia), Somija

Projekta pārskats

Vai spējat iedomāties sev apģērbu no zivīm? Šis projekts pierāda, ka zivis ir ne tikai vērtīgs pārtikas avots, bet var nodrošināt arī izejmateriālu citiem paliekošākiem produktiem, piemēram, ādu apģērbiem. Projektā ar apmācības, izejmateriālu meklēšanas, produktu dizaina un tirgvedības palīdzību tiek atbalstīta zivju ādu mīcēšana un daudzpusīgā izmantošana.

Konteksts un galvenās problēmas

Visā Somijas Ostrobotnijas piekrastes līnijā gar Baltijas jūru zivju ādas ir neizmantots resurss, un ir ļoti maz zināšanu par tās izmantošanas iespējām. Apmācību projekta iedvesmas avots bija izpētes ceļojums uz Gotlandes salu Zviedrijas dienvidaustrumu piekrastē, kur tiek uzturētas zivju mīcēšanas tradīcijas.

Izpētes braucienu organizēja Esterbotenas FLAG, kas darbojas 250 km attālumā Somijas rietumu piekrastē no Kārlebijas (*Karleby*) ziemeļos līdz Kristīnestādei (*Kristinestad*) dienvidos. Šo teritoriju veido simtiem salu, un zvejniecības sektors ir svarīga vietējās ekonomikas daļa, kas nodrošina apmēram 310 pilna laika darba vietas. Tomēr teritorijas galvenā problēma ir zvejniecības sektora dzīvotspējas uzturēšana un jauniešu piesaistīšana zvejošanai kā karjeras izvēlei. FLAG mērķis ir saglabāt nozares ietvaros attīstītās bagātās kultūras tradīcijas. Šim mērķim atbilst zivju ādu mīcēšanas projekts, kuru ieteica Ostrobotnijas Zvejsaimniecību asociācijas zvejnieču filiāle. Tā kā projekta uzmanības centrā galvenokārt bija apmācība, par projekta atbalstītāju kļuva Korsholmas (*Korsholm*) Pieaugušo izglītības centrs.

Projekta mērķi

Projekta galvenie mērķi:

- › atbalstīt zivju ādu kā izejmateriāla izmantošanu, lai piesaistītu plašas sabiedrības uzmanību;
- › informēt un apmācīt vietējos zvejniekus zivju ādu apstrādei, lai nodrošinātu izejmateriāla kvalitāti;
- › organizēt izejmateriāla savākšanu un nepieciešamo apstrādes instrumentu iegādi;
- › apmācīt zvejniekus zivju ādu produktu miecēšanā, šūšanā un izstrādē.

Projekta apraksts

Projekts sākās 2010. gada rudenī ar zviedru speciālistes Lotas Rāmes (*Lotta Rahme*) lekciju par zivju ādu miecēšanu un apstrādi. Šo pasākumu apmeklēja 37 cilvēki, tostarp 30 sievietes. Šis notikums piesaistīja arī ievērojamu vietējo un reģionālo plašsaziņas līdzekļu uzmanību, proti, tika publicēts raksts vietējā laikrakstā un pārraidīta radio intervija.

Nākamais solis bija praktiskā apmācība, kas tika organizēta kā vakara kursi – vieni par zivju ādu miecēšanu, ko vadīja vietējais uzņēmējs ar miecēšanas pieredzi (kas norisinājās no 2011. gada 12. līdz 30. janvārim), un otri kursi (kas norisinājās no 11. līdz 13. februārim), kur dalībniekiem dažādu izstrādājumu šūšanu no zivju ādām mācīja Korsholmas Pieaugušo izglītības centra rokdarbu skolotājs. Abosursos bija pilns dalībnieku skaits (pirmajosursos – 13, otrajos – 14).

Centra 2011. gada ikgadējā pavasara izstādē tika izveidota ekspozīcija ar dalībnieku darbiem. Tika uzaicināta arī kāda zivju ādu miecētāja, kurai ir savs zivju miecēšanas uzņēmums, kas atrodas Somijas dienviddaļā, lai viņa

pasākuma laikā pastāstītu par miecēšanu un piedāvātu prezentācijas. Pirms izstādes vietējā laikrakstā tika publicēts vēl viens raksts. Vēl viena izstāde ar Lotas Rāmes paveikto tiek plānota 2011. gada rudenī.

Galvenās iesaistītās puses

Projekta atbalstītājs bija Korsholmas Pieaugušo izglītības centrs. Tomēr projekta pamatideja sākotnēji radās Ostrobotnijas Zvejsaimniecību asociācijā pēc izpētes apmeklējuma Gotlandē (Zviedrijā), ko organizēja Esterbotenas FLAG. FLAG bija nozīmīga loma dažādu pušu (Korsholmas pieaugušo izglītības centra, Ostrobotnijas zvejsaimniecību asociācijas un Somijas Zviedru kultūras fonda – *Svenska kulturfonden*) iesaistīšanā. Zvejsaimniecību kopiena tika iesaistīta ar Ostrobotnijas zvejsaimniecību asociācijas zvejnieču filiāles starpniecību.

Kursos iesaistījās visdažādākie dalībnieki, sākot no bezdarbniekiem un beidzot ar pensionāriem, kā arī iekļaujot vietējos tiklu ražotājus un roku darba uzņēmējus.

Projekta rezultāti

Projekta gaitā kopumā tika apmācīti 15 cilvēki un tika izveidota zvejnieku rokasgrāmata par zivju ādu apstrādi, lai tai saglabātu nepieciešamo kvalitāti un to varētu izmantot kā ādas izejmateriālu. Tādējādi tika atvērta arī jauna uzņēmējdarbības joma amatniecības sektorā, nodrošinot iespēju jaunu uzņēmumu un darba vietu izveidošanai. Labāka informētība par zivju ādu produktiem un to dažādo izmantošanu palīdzēs nodrošināt šā jaunā sektora panākumus.

Kaut arī pagaidām ir pārāgri sacīt, cik cilvēku šīs aktivitātes rezultātā atradīs darbu vai gūs papildu ieņēmumus, tomēr uzmundrina tas, ka daudzi dalībnieki ir paiduši interesi par uzņēmējdarbības ideju attīstību šajā jomā, tostarp par zivju ādu produkcijas priekšmetu pārdošanu, piemēram, Ziemassvētku tirgos un rokdarbu gadatirgos vai papildus citām produktu līnijām, kuras jau pārdod izveidotie uzņēmumi.

Kaut arī projekts ir parādījis, ka zvejnieki var gūt dažus papildu ieņēmumus, izmantojot to, kas iepriekš bija blakusprodukts, projekts ir sniedzis labumu arī vietējiem mājamatniekiem, kuriem tagad ir iespēja strādāt ar vietējo izejmateriālu un gūt no tā labumu – izveidot ādu no zivju ādām.

Šķēršļu pārvarēšana: pamatmācības

Projekta lielākais izaicinājums bija tas, ka zivs āda nav labi pazīstama kā ādas industrijas izejmateriāls, un tas nozīmēja, ka bija liela nepieciešamība pēc reklāmas un informētības paaugstināšanas. Vēl viena problēma bija izejmateriāla pastāvīgs nodrošinājums.

Svarīga projekta mācība bija fakts, ka zivju ādu miecēšanas process sastāv no vairākiem posmiem un ilgst zināmu laiku, tāpēc šā darba veikšana, lai nodrošinātu augstas kvalitātes izejmateriālu, var būt piemērotāka drīzāk amatniekiem nekā zvejniekiem.

Projekta panākumi lielā mērā tiek piedēvēti FLAG vadītāja spējai konstatēt iespējas Gotlandes apmeklējuma laikā un viņa turpmākajam lēmumam atbalstīt ideju vietējā zvejsaimniecības jomā, izveidojot nepieciešamos tīklus un „kritisko daudzumu”. Vietējie plašsaziņas līdzekļi palīdzēja projektam nodrošināt arī labu publicitāti, bet Korsholmas Pieaugušo izglītības centra tirgvedības kurss un zvejnieču tīkls palīdzēja nodrošināt labu vietējās sabiedrības iesaistīšanos.

Turpmākās perspektīvas

Projekta un uzņēmējdarbības modeļa atbalsta potenciāla turpmākā problēma ir neskaidrība finansējuma un turpmāko līdzekļu jomā. Tiem uzņēmējiem, kas interesējas par darbu ar zivju ādām, būs jāveic noteikti finansiāli ieguldījumi turpmākajā koncepcijas izstrādē.

Tomēr projektam ir izdevies izveidot tādu amatnieku tīklu, kuri spēj miecēt un apstrādāt zivju ādas, un šis tīkls noteikti turpinās savu darbību pat pēc projekta finansējuma beigām. Daži amatnieki arī turpinās gūt papildu ieņēmumus no šā darba.

Nodošanas iespēja

Projekta koncepciju var pielietot arī citā kontekstā, izmantojot to pašu pieeju un projekta izveides principus. Tomēr, lai projektu paplašinātu, jau no paša sākuma ir svarīgi izveidot īpašu projekta grupu ar nopietnām finansiālām iespējām. Lai veiksmīgi nodotu tālāk šāda projekta koncepciju, jāapsver arī konsultāciju izmantošana.

Izmaksas un finansējums

Projekta kopējās izmaksas bija EUR 28 280, kas tika sadalīti šādi:

Projekta vadītāja alga:	€15 280
Speciālistu apmācību maksa:	€3 900
Ceļa izmaksas:	€2 900
Instrumenti un materiāli:	€2 100
Kursu norises vietas īre:	€1 700
Saziņa un tirgvedība:	€1 350
Dažādi:	€1 050

„Axis 4” ieguldījums šajā projektā bija 81% apmērā (EUR 22 907), no kuriem 39% bija no ES, 42% – no valsts līdzfinansējuma un 9% – no vietējā pašvaldības līdzfinansējuma.

Saistītais finansējums: (kopā – 19%) 9% Korsholmas Pieaugušo izglītības centrs
6,5% Zviedru kultūras fonds (Svenska kulturfonden)
3,5% Ostrobotnijas Zvejsaimniecību asociācija

Projekta informācija

Nosaukums: Zivju ādu miecēšana

Ilgums: no 2010. gada rudens līdz 2011. gada rudenim (1 gads)

Lietas izpētes datums: 2011. gada aprīlis

Projekta atbalstītājs

Korsholmas Pieaugušo izglītības centrs

Projekta vadītāja Heidi Holma (*Heidi Holm*)

E-pasts: heidi.holm@korsholm.fi

Tālr.: +358 (0)6 327 7266

[Lapa portālā Facebook](#)

[Zivju ādu produktu attēlojums portālā You Tube](#)

FLAG informācija

Krasta rīcības grupa Esterbotenā

E-pasts: mikael.nygard@aktion.fi

Tālr.: +358 50 308 1379

Timekļa vietne: <http://www.aktion.fi>

[FLAG faktu lapa](#)

Fotoattēli: Sofija Mitsa (Sofia Mitts)

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.